

MERKKIPÄIVIÄ

95 vuotta täytti professori Otto Iivari Meurman 4.6. Helsingissä. Hän on syntynyt 1890 Ilmajoella, mutta suorittanut huomattavan osan elämäntyöstään Viipurissa, ensin kaupungin asemakaava-arkkitehtina vv. 1917—1937 ja muinaismuistojen valvojana. Teknillisen korkeakoulun asemakaavaopin opettajana Meurman toimi v:sta 1936 ja professorina v:sta 1940.

Jo nuorena vastatessaan Viipurin kaavoituksesta Meurman oli herkkä tajuamaan inhimillisten tekijöiden tärkeyden: hänen lähtökohtanaan oli perinteen ja maiseman säilyttäminen. 1960—70-luvulla hän oli muotiin tulleiden kivitaloerämaiden jyrkkä vastustaja ja vanhan rakennusmiljöön puolustaja.

Otto Iivari Meurman tunnetaan myös tuotteliaana kirjoittajana. Tuorein teos Viipurin ympäristön herraskartanoita ilmestyi juuri toukokuun lopussa. Kirjan lämpiaiskappaleet esiteltiin 29.5. Karjalatalossa järjestetyssä tilaisuudessa. Juhlivalle ikäprofessorille luovutettiin hänen uusin teoksensa nahkaan sidottuna sekä kultainen kynä.

60 vuotta täytti tekstiilitaiteilija, professori h.c. Oili Mäki 10.5. Espoossa. Hän on syntynyt Laatokan, Karjalan meren äärellä, Mantsinsaarella. Isä Nikit Muru ja äiti Pelaga o.s. Kimajeff polveutuivat vanhoista salmilaisista suvuista.

Oili Mäen taiteilijainnoituksen pohjana on syntymäseudun rikas kulttuuri, karjalaisuus, kalevalaisuus ja ortodoksisuus.

Oili Mäen ryijyjä ja kuvakudoksia on useissa kotimaisissa ja ulkomaisissa kokoelmissa ja julkistiloissa, Reykjavikissa, Pariisissa, Philadelphiassa jne. Tunnetuin lienee kuvakuvas Maailmojen synty YK:n rauhanpalatsissa Genevessä.

Oili Mäki on myös kirjailijana tunnettu: tuorein teos Abrahamin siemen ja Kalevala ilmestyi keväällä.

Kansainvälisenä tunnustuksena Oili Mäki on saanut kuusi kultamitalia ja kotimaassa arvostetun Pro Finlandia -mitalin.

70 vuotta täytti 6.6. Aaro Johannes Asikainen Helsingissä. Hän on syntynyt Terijoella ja käynyt siellä keskikoulun. Suoritettuaan PLL:n kansainvälisen radiosähköttäjän tutkinnon talvisodan jälkeen hän meni Puolustuslaitoksen palvelukseen 1940.

Majuri Asikainen toimi talvisodassa pataljoonan viestiupseerina Taipaleen loholla ja jatkosodassa 1941—44 radio-

upseerina sekä viestitoimiston päällikkönä Panssaridivisioonan esikunnassa. V:sta 1945 hän palveli pääasiassa toimistoupseerina Panssariprikaatin esikunnassa skä v:sta 1949 Pääesikunnassa aina eroamiseensa saakka 1969.

Jo nuoruudestaan alkaen Aaro Asikainen on ollut kiinnostunut viulumusiikista ja soittanut ensiviulua mm. Äänislinnan ja Hämeenlinnan kaupunginorkestereissa sekä edelleen Helsingin NMKY:n sinfoniaorkesterissa.

Majuri Asikainen on vaalinut aktiivisesti karjalaisuutta ja perinnekulttuuria. Hänen viuluesityksiään on saatu kuulla usein mm. Terijoki-seuran sekä Vokki-Virkin tapahtumissa. Hänen harrastuksiinsa kuuluu musiikin lisäksi matkailu. AT

60 vuotta täytti toimistopäällikkö Väinö Ryyppö 31.5. Espoossa. Hän on syntynyt myllyn- ja sahanomistaja Tuomas Ryyppön ja hänen vaimonsa Ainon o.s. Virkki poikana Vuokselassa. Koulutukseltaan hän on sosionomi.

Väinö Ryyppö on ollut erittäin monipuolisesti mukana yhdistys- ja järjestötoiminnassa, mm. Suomen NMKY:n liiton apulaispääsihteerinä, Suomen Kunnallisliiton nuorisosihteerinä, kulttuurisihteerinä ja v:sta 1977 kunnallishallinnon osaston toimistopäällikkönä. Suomen Kotiseutuliiton hallitukseen hän on kuulunut v:sta 1970 ja toiminut kotiseutuliiton hallituksen puheenjohtajana 1976 alkaen. Ryyppö on Helsingin seudun Vuokselaseuran perustajajäsen ja puheenjohtaja v:sta 1975 alkaen. Edelleen hän on aktiivisesti mukana Suomen kulttuurirahaston, Kansalaisyhteistyksen keskuksen, Suomen matkailuliiton ym. toiminnassa.

Väinö Ryyppö on osallistunut lukuisiin valtion komiteoihin, neuvottelukuntiin ja opetusministeriön ja kouluhallituksen asettamiin työryhmiin.

Vapaa-ajan monista harrastuksista mainittakoon partio, urheilu ja musiikki. AT

75 vuotta täytti 3.6. Lahdessa ent. kauppias Valle Resko, joka ehkä paremmin tunnetaan mestarinyrkkeilijänä. Hän on syntynyt Uudellakirkolla, kävi koulua Viipurissa, missä myös aloitti uransa tekstiilikauppiaina. Resko toimi aktiivisesti Viipurin kangas- ja lyhyttavarakauppiaiden yhdistyksessä ja myöhemmin Suomen tekstiilikauppiasliitossa.

Nyrkkeilijänä Valle Reskolla on takanaan 405 ottelua, neljä Suomen mestaruutta ja hän on ollut kaksi kertaa edustamassa maatamme olympiakehässä, Amsterdam 1928 ja Lontoo 1948. Tuomarina ja juryn jäsenenä hän on ollut niin olympiakisoissa kuin EM-kisoissakin, toiminut valmentajana mm. Itävallassa sekä kirjoittanut kaksi nyrkkeilyaiheista kirjaa.

Tuonilmaisiin ovat siirtyneet Kenraali A.F. Airo kuollut

Kenraaliluutnantti Aksel Fredrik Airo kuoli 87 vuoden ikäisenä Heinolassa.

Sotavuosina 1939—1944 hän toimi ansiokkaasti Päämajassa marsalkka Mannerheimin lähimpänä apulaisena sota-toimien johdossa päämajoitustestarin ja yleisesikunnan päällikön tehtävissä.

Kenraaliluutnantti Airo syntyi Turussa 14.2.1898. Hän tuli ylioppilaaksi vuonna 1917 ja kävi Tykistöskoulun seuraavana vuonna. 1920-luvun alussa hän opiskeli Ranskassa ja valmistui Pariisin sotakorkeakoulusta vuonna 1923.

Tämän jälkeen hän toimi mm. Polkupyöräpataljoona 2:n komentajana Kannaksella sekä yleisesikunnassa toimisto- ja osastopäällikkönä, mm. operatiivisen osaston päällikkönä vuosina 1933—39.

Ylipäällikön työtoveri

Merkittävän työn kenraali Airo teki armeijan alueorganisaation ja siihen perustuneen alueellisen liikekannallepanojärjestelmän parissa. Suunnitelma valmistui vuonna 1933.

Sota-ajan päämajassa Airolla oli varsin keskeinen osa yli-päällikön työtoverina vuosina 1939—44. Kunnianosoitukseksi ansiokkaasta toiminnasta ylipäällikkö nimitti hänet Mannerheim-ristin ritariksi vuonna 1944.

Airo ylennettiin kenraalimajuriksi vuonna 1940 ja kenraaliluutnantiksi 1942.

Vapautettiin tuomitsematta

Sodan päätyttyä Airo määrättiin yleisesikunnan päälliköksi, mutta pidätettiin myöhemmin syytettynä osallisuudesta ns. asekatkentaajuttuun. Kaksi vuotta yhdeksän kuukaudta kestäneen vankeusajan jälkeen hänet vapautettiin tuomitsematta.

Vuonna 1949 Airo vapautettiin puolustusvoimien palveluksesta, ja hän vetäytyi maanviljelijäksi Heinolan lähelle Ristintaipaleelle.

Mukana politiikassa

Eduskunnan jäsenenä Airo oli kokoomuksen edustajana vuosina 1958—66. Presidentin valitsijamiehenä hän oli kahdesti, vaaleissa vuonna 1956 ja 1962.

Kenraaliluutnantti Airo on julkaissut teoksen, mutta varsinaisia muistelmia on häneltä saatu turhaan odottaa.

Itsenäisyyspäivänä 1982 tasavallan presidentti Mauno Koivisto myönsi Airoille Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan suurristin miekkojen kera. Tämä kunniamerkki on erittäin harvinainen.

Taidegraafikko, professori Erkki Tantt u kuoli 5.5. Helsingissä. Hän oli syntynyt 3.10.1907 Viipurissa. Erkki Tantt oli tunnettu laajasta tuotannostaan kaunokirjallisten ja kulttuurihistoriallisten teosten kuvittajana. Hän kuvitti yhteensä 67 teosta, mm. Kiven Seitsemän veljestä. Professorin arvonimen Tantt sai vuonna 1972.

Kalevalaiset aiheetkaan eivät olleet Erkki Tantulle vieraita: 1932 hän otti menestyksellisesti osaa Kalevalaseuran kilpailuun kolmiosaisella teoksellaan Sotaa valosta ja kuvitti myöhemmin V.A. Hailan toimittaman teoksen Sammon tarina (1950).

Taidemaalari Leo Rajama kuoli Helsingissä 12.5. Hän oli syntynyt 10.6.1899 Viipurissa. Hän kävi Viipurin Taiteen Ystävien piirustuskoulua 1915—22, opiskeli Ranskassa ja Belgiassa ja osallistui myöhemmin lukuisiin näyttelyihin Viipurissa, Helsingissä, Tallinnassa ja Tartossa.

Leo Rajama oli Viipurin Taiteilijaseuran jäsen sen perustamisesta saakka, kuului yhdistyksen johtokuntaan ja kutsuttiin kunniajäseneksi 1979. Rajama oli myös Taidemaalari-iltojen ja Helsingin Taiteilijaseuran jäsen.

Kauppias Kusti Pottonen kuoli 27.3.1985 Enossa yli 85 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt Repolan Haukka-saarella 14.11.1899. Elämäntyönsä Kusti Pottonen teki kauppiaina Enossa, jossa koko pitkä tunti hänet etunimeltä.

Jo nuorukaisena Kusti Pottosen kauppamatkat ulottuivat Repolasta naapuripiittäjiin ja kauemmaksikin. Perheen muutettua Enoon, Kusti Pottonen perusti 20-luvun alussa yhdessä veljiensä kanssa Veljekset Pottonen Osakeyhtiön. Yli viisikymmentä vuotta hän palveli enolaisia asiakkaitaan ja

vuosikymmeniä myös naapuripitäjien ostajia. Kusti Pottonen oli aito karjalainen kauppias. Yrittäjäeläkkeelle hän siirtyi vuonna 1972.

Kusti Pottonen toimi kunnalliselämän, kauppiasjärjestöjen ja ortodoksisen seurakunnan luottamustoimissa. Joensuun ortodoksinen seurakunta oli erikoisen läheinen hänelle ja hän toimi mm. seurakunnan valtuustossa ja neuvostossa.

Kauppias Kusti Pottonen tunnettiin ystävällisenä ja auttavaisena ihmisenä sekä liikeystävien että naapurien piirissä.

Anisia (Anni) L i e h u o.s. Koski kuoli 22.5. Pudasjärvellä. Hän oli syntynyt Vienan-Karjalassa Kiestingissä 1.1.1919.

Juho K a r p p a l a h t i, kotikarjalaksi Karpan Iivana kuoli Juukassa 14.5. Hän oli syntynyt 11.4.1901. Suopohjan kylässä, Aunuksessa. Hän varttui brihaksi kun kylään tuli rospuutta-aika. Yksimielinen kylä yhtyi Aunuksen kappinaan. Tappion jälkeen monien muiden kylän miesten tavoin hän siirtyi Suomeen.

Uuden kodin hän löysi Hyrsylän Ahvenlammitla. Sanni asui leskenä kahden lapsen kera. Juhosta tuli kunnan kotivävy. Kolmanneksi tyttäreksi syntyi vielä Pirkko.

Julma talvisota hajotti perheen. Sanni ja lapset joutuivat sotavankeuteen, Juho os. Kuismasen sissiyksikköön.

Talvisodan jälkeen perhe palasi kotimaahan, Sanni vaikean reuman puremana. Jatkosota-ajan perhe sai asua kotona. Juho oli armeijan muonilla.

Uuteen evakkoon lähdettiin karvain mielin. Juukan vihtasuolta löytyi kotipaikka, joka oli raivattava.

Tuli aika, tyttäret läksivät omiin pesiinsä. Sanni kuoli.

Sukulaiset, tyttäret, vävyt, monet hyvät heimosisaret ja -veljet eivät unohtaneet. Juho tuli kaikkien kanssa hyvin toimeen. Kevyet mullat. — Briha.

Veera R y y n ä n e n o.s. Tjomkin kuoli 2.2. Lohjalla. Hän oli syntynyt Aunuksen Sammatuksen kylässä 5.4.1937.

Tasavallan presidentti Mauno Koivisto ja rouva Tellervo Koivisto osallistuvat 30.6. Pyhän Sergein ja Hermanin veljeskunnan juhlien päätöspäivän tilaisuuksiin Kuopiossa. Konstantinopolin ekumeenista patriarkaattia edustaa metropoliitta Damaskinos.

Karjalaiset praasniekat: Petrun praasniekkaa Haukiputaalla ei tänä kesänä vietetäkään, koska sen ajankohta 28.—29.6. osuu samaan Valamon luostarin suurten praasniekkojen kera.

Issakan Huotin Santeri (Aleksi Kujala), mielenkiintoista vienalaisuisteluksistaan KH:n lukijoille tuttu mies, täytti 25.4. pyöreät 80 vuotta. Ystäviä ja tuttavvia riitti pitkin päivää, enimmältä karjalaisia, kuten oheisessa kuvassakin. Henkilöt oikealta vasemmalta: Pellervo Hoikkala Koiviston Makslahdesta, Vivi Vuoristo Vuokkiniemen Kivijärvestä, Tapani Hoikkala Koiviston Makslahdesta, Vilma Hoikkala Koiviston Makslahdesta, Keijo Mannonen Koiviston Kiiskilästä, päivän sankari itse Vuokkiniemen Tollonjoelta, Martta Kujala o.s. Luomala Kauhajoelta ja Irja Lumberg o.s. Karhu Vuokkiniemeltä.

Vieraitaan Alekski haluaa kiittää seuraavin säkein:

*"Kiitos lämmin läikkyköhön,
Teille ystävät ylevät,
Kaunihiissa Karjalassa,
Suomen maassa somassa.
Kun te muistitte minua,
monin muodoiin mainitsitte
Merkkipäiväni menossa
Juhlahetken huminassa."*

Tietoja kyykkävälineistä

Boris Karpela ja Kosti Pamilo saavat jatkuvasti kyselyjä kyykkävälineiden valmistajista. Kun KSS:llä ei välineitä ole, niin me joudumme antamaan allaolevat puhelinnumerot, joiden kautta apua voidaan saada.

Alekski Karhu, Nurmes, puhelin: 976-22302, Sulo Juonen, Imatra, 954-37943 ja heimolehti Karjalan mukaan myös Jorma Harju, Teuva aloittaa välineiden valmistuksen ja myy niitä paketteina: 4 sauvaa + 45 kyykkää ja 8 sauvaa + 90 kyykkää. Aika ajoin Reino Juutilainen, Tikkakoski on auttanut pulaan joutuneita.

Toivomme näiden tietojen auttavan kyykkäpeliin innostuneita heimolaisiamme ja liikkeitä, jotka ovat ohjelmaansa kyykkä ottaneet. KP.

